

| | |
|------------------------------|----------------------|
| Väljaandja: | Keskkonnaminister |
| Akti liik: | määrus |
| Teksti liik: | algtekst-terviktekst |
| Redaktsiooni jõustumise kp: | 30.09.2004 |
| Redaktsiooni kehtivuse lõpp: | 23.07.2017 |
| Avaldamismärge: | RTL 2004, 128, 1986 |

Mootorsõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste, suitsususe ja mürataseme piirväärtused

Vastu võetud 22.09.2004 nr 122

Määrus kehtestatakse «[Liiklusseaduse](#)» (RT I 2001, 3, 6; 2002, 92, 531; 105, 613; 110, 654 ja 655; 2003, 26, 156; 78, 522; 2004, 30, 208; 46, 329) § 13 lõike 5 ja «[Välisõhu kaitse seaduse](#)» (RT I 2004, 43, 298) § 55 lõike 3 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrus sätestab mootorsõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste, suitsususe ja mürataseme piirväärtused.

§ 2. Määruses kasutatavad mõisted

Määruses kasutatakse järgmisi mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) aurustumisel eralduvad saasteained – mootorsõiduki toitesüsteemist aurustumisel eralduvad süsivesinikud, välja arvatud heitgaasis sisalduvad süsivesinikud;
- 2) heitgaasi suitsusus – heitgaasi läbipaistvuse erinevus puhta õhu läbipaistvusest. Suitsususe hindamise aluseks on kiirguse neeldumistegur «K», mille mõõtühik on m^{-1} ;
- 3) katalüüsmuundur – seade, mis vähendab sise põlemismootori heitgaasis saasteainete sisaldust neid täiendavalt põletades;
- 4) liigõhutegur (λ) – kütuse põletamiseks tegelikult kulutatava ja teoreetiliselt vajaliku õhukoguse suhe;
- 5) maagaas – sise põlemismootori toitesüsteemis kasutatav kütus, mis põhiliselt koosneb looduslikust metaanist;
- 6) pädev asutus – e või E tüübikinnituse või riikliku tüübikinnituse teostaja;
- 7) saasteainete heitkogused – sädesüütega mootori ehk ottomootori heitgaasis sisalduvad süsinikmonooksiidi (CO), süsinikdioksiidi (CO₂), süsivesinike (CH) ja lämmastikoksiidide (NO_x) ning sädesüütega gaasimootori ja diiselmootori heitgaasis sisalduvad CO, CO₂, CH, NO_x, mittemetaansete süsivesinike (NMHC), metaani (CH₄) ja tahkete osakeste (PM) (ainult kompressioonsüütega mootorite ehk diiselmootorite heitgaasis) kogused;
- 8) süsivesinikud (CH) – keemilised ühendid, mille molekulid koosnevad ainult süsiniku ja vesiniku aatomitest;
- 9) seisumüratase – müratase, mida tekitab töötava mootoriga seisev sõiduk;
- 10) sertifikaat – kirjalik tunnistus või silt sõiduki kerel, mis tõendab, et sõiduk või selle osa on läbinud tüübikinnituskatsed;
- 11) sisemüratase – müratase, mis on töötava mootoriga sõiduki kabiinis või keres;
- 12) sõiduki täismass – valmistaja poolt avaldatud suurim lubatud koormatud sõiduki mass;
- 13) sõidumüratase – müratase, mida sõiduk tekitab möödasõidul;
- 14) tuletatud mass (RW) – sõiduki tühimag, millele on lisatud M₁ ja N₁ kategooria sõidukil 100 kg ja L- kategooria sõidukil 75 kg;
- 15) töömaht – silindri maht, mis vabaneb kolvi liikumisel ülemisest surnud seisust alumisse. Mootori töömaht on silindrite töömahtude summa. Pöörkolbmootori (vankelmootori) töömaht on pöörkolvi poolt vabastatav põlemiskambri kahekordne maht ühe pöörkolvi kohta;
- 16) tühikäik – koormamata mootori töötamine vähimatel lubatud pööretel;
- 17) veeldatud naftagaas – nafta destilleerimisel saadav, põhiliselt propaani ja butaani segust koosnev sise põlemismootoris kasutatav kütus.

§ 3. Määruses kasutatavad lühendid

Määruses kasutatakse järgmisi lühendeid järgmises tähenduses:

- 1) EAL – Eesti Autospordi liit;
- 2) EEV – suurendatud keskkonnasõbralikkusega mootorsõiduk (*Enhanced Environmentally Friendly Vehicle*)²;

- 3) ELR – katsetsükli programm, mis koosneb mootori järjestikkustest koormustest püsival pöörlemissagedusel (*European load response test*)²;
- 4) ESC – katsetsükli programm, mis koosneb kolmeteistkümnest püsivast katserežiimist (*European steady state cycle test*)²;
- 5) ETC – katsetsükli programm, mis koosneb 1800-st sekund-sekundisse muutuvast katserežiimist (*European transient cycle test*)²;
- 6) FIA – Rahvusvaheline Autospori Föderatsioon;
- 7) G – mootori heitgaasi nimijõudlus, mis arvutatakse kahetaktisel mootoril vastavalt valemile $G = V * n/60$ ja neljaktaktisel mootoril vastavalt valemile $G = V * n/120$, kus «V» on mootori töömaht liitrites (püsivate pöörete režiimil) ja «n» on väntvõlli pöörlemissagedus (min₋₁);
- 8) TJV – toodangu järelevalve;
- 9) TK – tüübikinnitus.

§ 4. Mootorsõiduki tüübikinnituse alus

Mootorsõiduki tüübikinnituse aluseks heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste ja suitsususe ning mürataseme osas on pädeva asutuse poolt mootorsõidukile, selle osale või süsteemile antud E- või e-sertifikaat, välja arvatud üksiksõiduki kinnitusel, millel piirväärtuste täitmist tõendatakse mõne muu normdokumendi kohase sertifikaadi, katseprotokolli või valmistaja tunnistusega.

§ 5. Rangemate piirväärtuste kehtivus

Kui valmistaja on määranud mootorsõiduki heitgaasis sisalduvatele saasteainete heitkoguste, suitsususe ja mürataseme rangemad piirväärtused kui selles määrukses, siis ei tohi heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkogused, suitsususe ja müratase ületada valmistaja piirväärtusi.

§ 6. Süsinikdioksiidi sisaldus heitgaasis

(1) CO₂sisaldus heitgaasis (mahuprotsent) ei tohi erineda valmistaja poolt määratud piirväärtusest rohkem kui 4 mahuprotsenti.

(2) Kui M₁kategooria mootorsõiduki reklaamis või tarbijale mõeldud tehnilistes andmetes on avaldatud CO₂hulk (g/km) või mootorikütusekulu linna- ja maanteesõidul ning keskmine kütusekulu (liitrit/100 km), siis need andmed peavad sisalduma ka valmistaja esitatud kasutusjuhendis.

§ 7. Sädesüütega mootoriga sõiduki aurustuvate saasteainete piirväärtus

Sädesüütega mootoriga sõidukist ei tohi 60 minuti vältel eralduda aurustuvaid saasteaineid rohkem kui 2,0 g.

§ 8. Kiirusvõistlustel osalevad mootorsõidukid

Mootorsõidukid, mis osalevad kiirusvõistlustel ja omavad vastavat sissekannet registreerimistunnistuses ei pea täitma peatükis 2 ja 3 kehtestatud nõudeid, kui nende mootorid on häälestatud FIA või EAL tehniliste tingimuste kohaselt, võistluse nõuetele vastavalt ning nendega sõidetakse võistlusele, võistlusel ja sealt tagasi või treeningule, treeningul ja sealt tagasi.

2. peatükk

MOOTORSÕIDUKI HEITGAASIS SISALDUVATE SAASTEAINETE HEITKOGUSTE JA SUITSUSUSE PIIRVÄÄRTUSED

1. jagu

Piirväärtused tüübikinnitusel ja toodangu järelevalvel

§ 9. Kompressioonsüütega mootoriga sõiduki heitgaasi suitsususe piirväärtused

Kompressioonsüütega mootoriga sõiduki heitgaasi suitsususele kehtestatakse järgmised piirväärtused:

- 1) alates 1. jaanuarist 1998 esmakasutusele võetud kompressioonsüütega mootoriga sõidukile märgitud kiirguse neeldumistegur «K» ei tohi ületada mootori töötamisel vabakiirendusrežiimil lisa 1 tabelis 1 esitatud kiirguse neeldumisteguri «K» piirväärtusi. Ülelaadega kompressioonsüütega mootoriga sõidukil liidetakse tabelis 1 esitatud piirväärtustele parandustegur 0,5 m₋₁;
- 2) alates 1. oktoobrist 2000 esmakasutusele võetud kompressioonsüütega mootoriga sõiduki, mille täismass on üle 3500 kg ja ehituslik kiirus üle 25 km/h, heitgaasi suitsususe ei tohi ületada olenevalt § 11 lõikes 2 sätestatud esmakasutusele võtmise ajast lisa 3 tabelites 6 ja 7 esitatud piirväärtusi.

§ 10. Sädesüütega mootoriga M ja N kategooria ja kompressioonsüütega mootoriga M ja N₁ kategooria sõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste piirväärtused

(1) Sädesüütega mootoriga M ja N kategooria ja kompressioonsüütega mootoriga M ja N₁ kategooria sõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkogused ei tohi ületada järgmisi piirväärtusi:

- 1) alates 1. jaanuarist 1998 kuni 31. detsembrini 2000 esmakasutusele võetud sõidukil lisa 2 tabelis 2 esitatud piirväärtusi;

2) alates 1. jaanuarist 2001 kuni 31. detsembrini 2005 esmakasutusele võetud sõidukil lisa 2 tabelis 3 real A esitatud piirväärtusi;

3) alates 1. jaanuarist 2006 esmakasutusele võetud sõidukil lisa 2 tabelis 3 real B esitatud piirväärtusi.

(2) Kui alates 1. jaanuarist 2001 esmakasutusele võetud mootorsõiduki alust on kasutatud liikurmasina valmistamiseks, tuleb lähtuda määruses esitatud piirväärtustest või, kui mootoril ei ole määruses nimetatud piirväärtuste kohast tüübitunnustust, peab ta olema sertifitseeritud «Välisõhu kaitse seaduse» § 55 lõike 3 kohaselt.

(3) Alates 1. jaanuarist 2003 esmakasutusele võetud sädesüütega mootoriga M_1 ja N_1 kategooria sõiduki, mille täismass ei ületa 2500 kg ja sõitjate arv on kuus või vähem, sealhulgas juht, külmkäivitamisel välisõhu temperatuuril 266 K (-7 °C) ei tohi heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkogused ületada lisa 2 tabelis 4 esitatud piirväärtusi.

§ 11. Täismassiga üle 3500 kg, ehitusliku kiirusega üle 25 km/h, diiselmootoriga töötava kompressioonsüütega mootoriga või veeldatud naftagaasil ja maagaasil töötava ning ühelt kütuse liigilt teisele ümberlülitatava sädesüütega mootoriga M_2 , M_3 , N_2 , N_3 kategooria sõidukite heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste ja suitsususe piirväärtused

(1) Täismassiga üle 3500 kg, ehitusliku kiirusega üle 25 km/h, diiselmootoriga töötava kompressioonsüütega mootoriga või veeldatud naftagaasil ja maagaasil töötava ning ühelt kütuse liigilt teisele ümberlülitatava sädesüütega mootoriga M_2 , M_3 , N_2 , N_3 kategooria sõidukite, välja arvatud sõidukite, mille tüübikinnitus on toimunud § 10 lõike 1 kohaselt, heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkogused ei tohi ületada lisa 3 tabelis 5 esitatud piirväärtusi.

(2) Täismassiga üle 3500 kg, ehitusliku kiirusega üle 25 km/h, diiselmootoriga töötava kompressioonsüütega mootoriga või veeldatud naftagaasil ja maagaasil töötava ning ühelt kütuse liigilt teisele ümberlülitatava sädesüütega mootoriga M_2 , M_3 , N_2 , N_3 kategooria sõidukitele kehtestatakse heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste ja suitsususe piirväärtused järgmiselt:

1) alates 1. oktoobrist 2001 esmakasutusele võetud ELR- ja ESC-katsekohustuslike mootoritega sõidukite heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkogused ja suitsusus ei tohi ületada lisa 3 tabelites 6 ja 7 real A esitatud piirväärtusi;

2) alates 1. oktoobrist 2006 esmakasutusele võetud ETC-katsekohustuslike mootoritega sõidukite heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkogused ja suitsusus ei tohi ületada lisa 3 tabelites 6 ja 7 real B1 esitatud piirväärtusi. ETC katseprogramm on kohustuslik koos katseprogrammidega ELR ja ESC;

3) alates 1. oktoobrist 2009 esmakasutusele võetud ETC-katsekohustuslike mootoritega sõidukite heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkogused ja suitsusus ei tohi ületada lisa 3 tabelites 6 ja 7 real B2 esitatud piirväärtusi. ETC katseprogramm on kohustuslik koos katseprogrammidega ELR ja ESC;

4) lisa 3 tabelites 6 ja 7 real C on esitatud soovituslikud suurendatud keskkonnasõbralikkusega (EEV) sõiduki mootorite heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste ning suitsususe piirväärtused. Nendele piirväärtustele vastav mootorsõiduk vastab ühtlasi ka käesoleva lõike punktide 1–3 nõuetele.

§ 12. Sädesüütega mootoriga kahe-, kolme- või neljarattalise sõiduki, mille tühimass on 400 kg ja väiksem, ehituslik kiirus suurem kui 45 km/h ning mootori töömaht suurem kui 50 cm³, heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste piirväärtused

Sädesüütega mootoriga kahe-, kolme- või neljarattalise sõiduki, mille tühimass on 400 kg ja väiksem, ehituslik kiirus suurem kui 45 km/h ning mootori töömaht suurem kui 50 cm³, heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkogused ei tohi ületada järgmisi piirväärtusi:

1) alates 1. jaanuarist 1998 kuni 17. detsembrini 2000 esmakasutusele võetud kahetaktilise sädesüütega mootoriga sõidukitel lisa 4 tabelis 8 esitatud piirväärtusi;

2) alates 18. detsembrist 2000 esmakasutusele võetud kahetaktilise sädesüütega mootoriga sõidukitel lisa 4 tabelis 9 esitatud piirväärtusi;

3) alates 1. jaanuarist 1998 kuni 17. detsembrini 2000 esmakasutusele võetud neljataktilise sädesüütega mootoriga sõidukitel lisa 4 tabelis 10 esitatud piirväärtusi;

4) alates 18. detsembrist 2000 esmakasutusele võetud neljataktilise sädesüütega mootoriga sõidukitel lisa 4 tabelis 11 esitatud piirväärtusi.

§ 13. Sädesüütega mootoriga kahe-, kolme- või neljarattalise sõiduki, mille tühimass on 400 kg ja väiksem, ehituslik kiirus 45 km/h ja väiksem ning mootori töömaht 50 cm³ ja väiksem, heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste piirväärtused

Sädesüütega mootoriga kahe-, kolme- või neljarattalise sõiduki, mille tühimass on 400 kg ja väiksem, ehituslik kiirus 45 km/h ja väiksem ning mootori töömaht 50 cm³ ja väiksem, heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkogused ei tohi ületada järgmisi piirväärtusi:

- 1) alates 1. jaanuarist 1998 kuni 17. detsembrini 2000 esmakasutusele võetud kahe- ja kolme- ja neljarattalise sõidukitega mootoriga sõidukitel lisa 5 tabelis 12 esitatud piirväärtusi;
- 2) alates 1. jaanuarist 1998 kuni 17. detsembrini 2000 esmakasutusele võetud kolme- või neljarattalise sõidukitega mootoriga sõidukitel lisa 5 tabelis 13 esitatud piirväärtusi;
- 3) alates 18. detsembrist 2000 kuni 17. detsembrini 2003 esmakasutusele võetud kahe-, kolme- või neljarattalise sõidukitega mootoriga sõidukitel lisa 5 tabelis 14 esitatud piirväärtusi;
- 4) alates 18. detsembrist 2003 esmakasutusele võetud kahe-, kolme- või neljarattalise sõidukitega mootoriga sõidukitel lisa 5 tabelis 15 esitatud piirväärtusi.

2. jagu

Piirväärtused tehnölevaatusel ja muul riikliku järelevalveasutuse poolt teostataval kontrollimisel

§ 14. Sädesüütega mootoriga sõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste piirväärtused

- (1) Sädesüütega mootoriga sõiduki heitgaasitorustikust ei tohi ühelgi mootori töörežiimil väljuda nähtavat suitsu, välja arvatud veeaur.
- (2) Sädesüütega mootoriga M ja N kategooria sõiduki tehnölevaatusel ja muudel riikliku järelevalve poolt teostatavatel kontrollimistel ei tohi heitgaasis sisalduvad saasteainete heitkogused ületada valmistaja määratud piirväärtusi. Kui need andmed ei ole kättesaadavad, peab kontrollimisel aluseks võtma lisa 6 tabelis 16 esitatud piirväärtused.
- (3) λ -anduriga ja katalüüsmuunduriga M ja N kategooria mootorsõiduki liigõhuteguri λ väärtus peab olema $1 \pm 0,03$, kui mootorsõiduki valmistaja pole määranud teisiti.

§ 15. Kompresioonsüütega mootoriga sõiduki heitgaasi suitsususe piirväärtused

- (1) Töösooja kompresioonsüütega mootoriga sõiduki heitgaasitorustikust ei tohi ühelgi mootori püsival töörežiimil väljuda nähtavat suitsu, välja arvatud veeaur.
- (2) Alates 1. jaanuarist 1980 esmakasutusele võetud kompresioonsüütega mootoriga M ja N kategooria sõiduki heitgaasi suitsususe ehk kiirguse neeldumisteguri «K» piirväärtused ei tohi ületada valmistaja poolt määratud piirväärtust või M ja N kategooria sõiduki andmesildile või andmesildi kõrvale märgitud kiirguse neeldumisteguri «K» piirväärtust mootori töötamisel vabakiirendusrežiimil. Kui need andmed ei ole kättesaadavad, peab kontrollimisel aluseks võtma vabakiirendusrežiimil ülelaadeta kompresioonsüütega mootoritel $2,5 \text{ m}^{-1}$ ja ülelaadega kompresioonsüütega mootoritel $3,0 \text{ m}^{-1}$.

3. peatükk

MOOTORSÕIDUKI MÜRATASEME PIIRVÄÄRTUSED

§ 16. Mürataseme piirväärtuste ühtsus

Tüübikinnituse, toodangu järelevalvel, tehnölevaatusel ning muul riikliku järelevalveasutuse poolt teostataval kontrollimisel on mootorsõiduki mürataseme piirväärtused ühesuursed.

§ 17. Auto mürataseme piirväärtused

- (1) Autode müratasemed ei tohi ületada järgmisi piirväärtusi:
 - 1) alates 1. jaanuarist 1972 kuni 30. septembrini 1985 esmakasutusele võetud auto seis- ja sõidumüratase lisa 7 tabelis 17 esitatud piirväärtusi;
 - 2) alates 1. oktoobrist 1985 kuni 30. septembrini 1989 esmakasutusele võetud auto sõidumüratase lisa 7 tabelis 18 esitatud piirväärtusi;
 - 3) alates 1. oktoobrist 1985 kuni 30. septembrini 1990 esmakasutusele võetud kompresioonsüütega mootoriga N₁ kategooria auto ning täismassiga üle 3500 kg, kompresioonsüütega või sädesüütega mootoriga M₂ ja M₃ kategooria auto sõidumüratase lisa 7 tabelis 18 esitatud piirväärtusi;
 - 4) alates 1. oktoobrist 1989 kuni 30. septembrini 1996 esmakasutusele võetud auto sõidumüratase lisa 7 tabelis 19 esitatud piirväärtusi;
 - 5) alates 1. oktoobrist 1990 kuni 30. septembrini 1996 esmakasutusele võetud kompresioonsüütega mootoriga N₁ kategooria auto ning täismassiga üle 3500 kg, kompresioonsüütega või sädesüütega mootoriga M₂ ja M₃ kategooria auto sõidumüratase lisa 7 tabelis 19 esitatud piirväärtusi;
 - 6) alates 1. oktoobrist 1996 esmakasutusele võetud auto sõidumüratase lisa 7 tabelis 20 esitatud piirväärtusi.
- (2) Lisa 7 tabelites 19 ja 20 esitatud piirväärtustele lisatakse G kategooria auto korral:
 - 1) 1 dB(A), kui auto täismass on suurem kui 2 t ja mootori võimsus on väiksem kui 150 kW;
 - 2) 2 dB(A), kui auto täismass on suurem kui 2 t ja mootori võimsus on 150 kW ja suurem.
- (3) Lisa 7 tabelis 20 esitatud kuni 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, M₁ kategooria auto mürataseme piirväärtusele tuleb lisada 1 dB(A), kui:
 - 1) autol on rohkem kui nelja edasikäiguga käigukast;
 - 2) mootori suurim võimsus on suurem kui 140 kW;
 - 3) mootori suurima võimsuse ja täismassi suhe ületab 75 kW/t.

(4) Alates 1. oktoobrist 1985 esmakasutusele võetud auto seisumüratase peab vastama valmistaja juhendis või sertifitseerimise aluseks olevas katseprotokollis näidatud piirväärtustele.

(5) Alates 1. oktoobrist 1996 esmakasutusele võetud üle 2,8-tonnise täismassiga ja õhkpiduritega auto suruõhuseadmete müratase ei tohi ületada 72 dB(A).

§ 18. M ja N kategooria sõiduki kere sisemüratase

M ja N kategooria sõiduki kere sisemüratase ei tohi ületada:

- 1) M₂ ja M₃ kategooria sõidukil sõitjate, juhi ja teenindava personali pea kõrgusel – 80 dB(A);
- 2) M ja N kategooria sõidukil, mis on esmakasutusele võetud alates 1. jaanuarist 1998, sõitjate, juhi ja teenindava personali pea kõrgusel – 80 dB(A);
- 3) M₂ ja M₃ kategooria sõidukil, mis on esmakasutusele võetud alates 1. jaanuarist 1998, sõitjate, juhi ja teenindava personali pea kõrgusel – 75 dB(A);
- 4) kõigil ülejäänud juhtudel sõitjate, juhi ja teenindava personali pea kõrgusel – 85 dB(A).

§ 19. Kahe-, kolme- ja neljarattalise mootorratta mürataseme piirväärtused

(1) Kahe-, kolme- ja neljarattalise mootorratta sõidumüratase ei tohi ületada järgmisi piirväärtusi:

- 1) alates 1. jaanuarist 1984 kuni 31. detsembrini 1996 esmakasutusele võetud kahe- ja kolme- ja neljarattalises mootorrattal lisa 8 tabelis 21 esitatud piirväärtusi;
- 2) alates 1. jaanuarist 1997 esmakasutusele võetud kahe- ja kolme- ja neljarattalises mootorrattal lisa 8 tabelis 22 esitatud piirväärtusi;
- 3) alates 1. jaanuarist 1997 esmakasutusele võetud kolme- ja neljarattalises mootorrattal 82 dB(A).

(2) Alates 1. jaanuarist 1984 esmakasutusele võetud kahe- ja kolme- ja neljarattalise mootorratta ning alates 1. jaanuarist 1997 esmakasutusele võetud kolme- ja neljarattalise mootorratta seisumüratasemed peavad vastama valmistaja juhendis või sertifitseerimise aluseks olevas katseprotokollis näidatud piirväärtustele.

4. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 20. Keskkonnaministri määruse kehtetuks tunnistamine

Tunnistada kehtetuks keskkonnaministri 12. juuni 2003. a määrus nr 51 «Mootorsõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste, suitsususe ja mürataseme piirväärtused» (RTL 2003, 74, 1085).

§ 21. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 30. septembril 2004. aastal.

¹Euroopa Majandusühenduse direktiiv 70/157/EMÜ mootorsõiduki väljalaskesüsteemi müratase (EÜT L 042, 23.02.1970, lk 16–20; L 131, 18.05.1981, lk 6–27; L 238, 06.09.1984, lk 31–33; L 192, 11.07.1987, lk 43–45; L 238, 15.08.1989, lk 43–49; L 371, 19.12.1992, lk 1–31; L 092, 13.04.1996, lk 23–35; L 334, 28.12.1999, lk 4–42);

Euroopa Majandusühenduse direktiiv 70/220/EMÜ sadesüütega mootoriga sõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste piirväärtused (EÜT L 076, 06.04.1970, lk 1–22; L 032, 03.02.1977, lk 32–39; L 223, 14.08.1978, lk 48–56; L 197, 20.07.1983, lk 1–74; L 036, 09.02.1988, lk 1–32; L 214, 06.08.1988, lk 1–17; L 238, 15.08.1989, lk 43–49; L 242, 30.08.1991, lk 1–106; L 186, 28.07.1993, lk 21–23; L 100, 19.04.1994, lk 42–52; L 210, 20.08.1996, lk 25–45; L 282, 01.11.1996, lk 64–67; L 350, 28.12.1998, lk 1–57; 286, L 23.10.1998, lk 34–52; L 334, 28.12.1999, lk 43–50);

Euroopa Majandusühenduse direktiiv 72/306/EMÜ kompressioonsüütega mootoriga sõiduki heitgaasi suitsususe piirväärtused (EÜT L 190, 20.08.1972, lk 1–23; L 238, 15.08.1989, lk 43–49; L 125, 16.05.1997, lk 21–30);

Euroopa Majandusühenduse direktiiv 88/77/EMÜ kompressioonsüütega mootoriga sõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste piirväärtused (EÜT L 036, 09.02.1988, lk 33–61; L 295, 25.10.1991, lk 1–19; L 040, 17.02.1996, lk 1–9; L 044, 16.02.2000, lk 1–155);

Euroopa Ühenduse direktiiv 97/24/EÜ kahe- või kolmerattaliste mootorsõidukite teatud osade iseloomustus (EÜT L 226, 18.08.1997, lk 1–454);

Euroopa Ühenduse direktiiv 96/96/EÜ mootorsõidukite ja nende haagiste tehnoloogiatase kohta (EÜT L 46, 17.2.1997, lk 1–20; L 142, 5.6.1999, lk 26–28; L 90, 8.4.2003, lk 41–44);

Euroopa Majandusühenduse direktiiv 80/1268/EMÜ kütuste tarbimine mootorsõidukites (EÜT L 375, 31.12.1980, lk 36–45; L 238, 15.08.1989, lk 43–49; L 329, 30.12.1993, lk 39–53; L 334, 28.12.1999, lk 36–39);

Euroopa Ühenduse direktiiv 1999/94/EÜ tarbija informeerimine mootorsõiduki kütuse tarbimisest ja süsinikdioksiidi heitkogusest (EÜT L 12, 18.01.2000, lk 16–23).

²Euroopa Ühenduse direktiivi 88/77/EMÜ kompressioonsüütega mootoriga sõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste piirväärtused (EÜT L 036, 09.02.1988, lk 33–61) täienduse 1999/96/EÜ (EÜT L 044, 16.02.2000, lk 1–155) kohaselt.

Kantsler Sulev VARE

Keskonnaministri 22. septembri 2004. a määruse nr 122 «Mootorsõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste, suitsususe ja mürataseme piirväärtused» lisa 1

Tabel 1

| «G» [l/s] | «K» [m ⁻¹] | «G» [l/s] | «K» [m ⁻¹] | «G» [l/s] | «K» [m ⁻¹] |
|--------------|---------------------------|--------------|---------------------------|--------------|---------------------------|
| 42 | 2,26 | 95 | 1,535 | 150 | 1,225 |
| 45 | 2,19 | 100 | 1,495 | 155 | 1,205 |
| 50 | 2,08 | 105 | 1,465 | 160 | 1,19 |
| 55 | 1,985 | 110 | 1,425 | 165 | 1,17 |
| 60 | 1,90 | 115 | 1,395 | 170 | 1,155 |
| 65 | 1,84 | 120 | 1,37 | 175 | 1,14 |
| 70 | 1,775 | 125 | 1,345 | 180 | 1,125 |
| 75 | 1,72 | 130 | 1,32 | 185 | 1,11 |
| 80 | 1,665 | 135 | 1,30 | 190 | 1,095 |
| 85 | 1,62 | 140 | 1,27 | 195 | 1,08 |
| 90 | 1,575 | 145 | 1,25 | ≥200 | 1,065 |

Keskonnaministri 22. septembri 2004. a määruse nr 122 «Mootorsõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste, suitsususe ja mürataseme piirväärtused» lisa 2

Tabel 2

| Kategooria | Tuletatud massi klass | RW [kg] | Piirväärtus [g/km] | | | | | |
|---------------------------------|-----------------------|---|--------------------|---------------|-------------|---------------|---------------|------|
| | | | CO | | CH | | PM | |
| | | | Otto-mootor | Diisel-mootor | Otto-mootor | Diisel-mootor | Diisel-mootor | |
| M ¹ | – | Kõik | 2,2 | 1,0 | 0,5 | 0,7 | 0,08 | |
| N ₁ , M ² | I | RW≤1250 | 2,2 | 1,0 | 0,5 | 0,7 | 0,08 | |
| | II | 1250 | 4,0 | 1,25 | 0,6 | 1,0 | 0,12 | |
| | III | 1700 | 5,0 | 1,5 | 0,7 | 1,2 | 0,17 | |
| N ₁ , M | I | Enne 01.10.1999 esmakasutusele võetud otsepritsiga diiselmootorid | RW≤1250 | – | – | – | 0,9 | 0,10 |
| N ₁ , M ² | II | | 1250 | – | – | – | 1,3 | 0,14 |
| N ₁ , M ² | III | | 1700 | – | – | – | 1,6 | 0,20 |

Märkused:

¹välja arvatud sõidukid, mille täismass on suurem kui 2500 kg või sõidukil on rohkem kui 6 istekohta, sealhulgas juhiiste;

²M kategooria sõidukid, mida ei käsitleta märkuses 1.

Tabel 3

| Kategooria (esmakasutusele võtmise aeg) | Tuletatud massi klass | RW [kg] | Piirväärtus [g/km] | | | | | | | | | |
|---|---------------------------------|---------|--------------------|---------------|-------------|---------------|-----------------|---------------|-------------------------------------|---------------|---------------|------|
| | | | CO | | CH | | NO _x | | CH ja NO _x kombinatsioon | | PM | |
| | | | Otto-mootor | Diisel-mootor | Otto-mootor | Diisel-mootor | Otto-mootor | Diisel-mootor | Otto-mootor | Diisel-mootor | Diisel-mootor | |
| A | M ¹ | – | Kõik | 2,3 | 0,64 | 0,20 | – | 0,15 | 0,50 | – | 0,56 | 0,05 |
| | N ₁ , M ² | I | RW≤ | 2,3 | 0,64 | 0,20 | – | 0,15 | 0,50 | – | 0,56 | 0,05 |

| | | | | | | | | | | | | | |
|---------------------------|--------------------------|---------------------------------|--------------------------|-------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|-------|
| (01.01.2001 – 31.12.2005) | | 1305 | | | | | | | | | | | |
| | | II | 130 RW \leq 1760 | 4,17 | 0,80 | 0,25 | – | 0,18 | 0,65 | – | 0,72 | 0,07 | |
| | | III | 176 | 5,22 | 0,95 | 0,29 | – | 0,21 | 0,78 | – | 0,86 | 0,10 | |
| 01.01.2006) | B (Alates 01.01.2006) | M ¹ | – | Kõik | 1,0 | 0,50 | 0,10 | – | 0,08 | 0,25 | – | 0,30 | 0,025 |
| | | N ₁ , M ² | I | RW \leq 1305 | 1,0 | 0,50 | 0,10 | – | 0,08 | 0,25 | – | 0,30 | 0,025 |
| | | II | 1305 | 1,81 | 0,63 | 0,13 | – | 0,10 | 0,33 | – | 0,39 | 0,04 | |
| | | III | 1760 | 2,27 | 0,74 | 0,16 | – | 0,11 | 0,39 | – | 0,46 | 0,06 | |

Märkused:

¹välja arvatud mootorsõidukid, mille täismass on suurem kui 2500 kg;

²M kategooria sõidukid, mida ei käsitleta märkuses 1.

Tabel 4

| Katsetemperatuur | Piirväärtus [g/km] | |
|------------------|--------------------|-----|
| | CO | CH |
| 266 K (–7 °C) | 15 | 1,8 |

Keskonnaministri 22. septembri 2004. a määruse nr 122 «Mootorsõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste, suitsususe ja müra taseme piirväärtused» lisa 3

Tabel 5

| Mitteametlik nimetus | Rida (esmakasutusele võtmise aeg) | Piirväärtus [g/kW h] | | | | | | | | |
|----------------------|-----------------------------------|----------------------|-----|-----|-----|-----------------|-----|-----|------|------|
| | | CO | | CH | | NO _x | | PM | | |
| | | TK | TJV | TK | TJV | TK | TJV | TK | TJV | |
| EURO 1 | R49/02 (01.01.1994–30.09.1996) | A | 4,5 | 4,9 | 1,1 | 1,23 | 8,0 | 9,0 | 0,36 | 0,40 |
| EURO 2 | R49/02 (01.10.1996–30.09.2001) | B | 4,0 | 4,0 | 1,1 | 1,1 | 7,0 | 7,0 | 0,15 | 0,15 |

Tabel 6

| Mitteametlik nimetus | Rida (esmakasutusele võtmise aeg) | ELR ja ESC katseprogramm | | | | | | Suitsususe [m ⁻¹] |
|----------------------|-----------------------------------|--------------------------|------|-----------------|------|-------------------|------|-------------------------------|
| | | Piirväärtus [g/kW h] | | | | | | |
| | | CO | CH | NO _x | PM | | | |
| EURO 3 | A (01.10.2001–30.09.2006) | 2,1 | 0,66 | 5,0 | 0,10 | 0,13 ¹ | 0,8 | |
| EURO 4 | B1 (01.10.2006–30.09.2009) | 1,5 | 0,46 | 3,5 | 0,02 | | 0,5 | |
| EURO 5 | B2 (alates 01.10.2009) | 1,5 | 0,46 | 2,0 | 0,02 | | 0,5 | |
| EEV | C | 1,5 | 0,25 | 2,0 | 0,02 | | 0,15 | |

Märkus:

¹mootoritel, mille töömaht on väiksem kui 0,75 dm³ ja suurimale võimsusele vastav pöörlemissagedus ületab 3000 min⁻¹.

Tabel 7

| Mitteametlik nimetus | Rida (esmakasutusele võtmise aeg) | ETC katseprogramm | | | | |
|----------------------|-----------------------------------|----------------------|------|------------------------------|-----------------|----|
| | | Piirväärtus [g/kW h] | | | | |
| | | CO | NMHC | CH ₄ ¹ | NO _x | PM |

| | | | | | | | |
|--------|---------------------------|------|------|------|-----|------|-------------------|
| EURO 3 | A(01.10.2001–30.09.2006) | 5,45 | 0,78 | 1,6 | 5,0 | 0,16 | 0,21 ² |
| EURO 4 | B1(01.10.2006–30.09.2009) | 4,0 | 0,55 | 1,1 | 3,5 | 0,03 | |
| EURO 5 | B2(alates 01.10.2009) | 4,0 | 0,55 | 1,1 | 2,0 | 0,03 | |
| EEV | C(EEV) | 3,0 | 0,40 | 0,65 | 2,0 | 0,02 | |

Märkused:

¹ainult maagaasil või veeldatud naftagaasil töötavatel mootoritel;

²mootoritel, mille töömaht on väiksem kui 0,75 dm³ ja suurimale võimsusele vastav pöörlemissagedus ületab 3000 min⁻¹.

Keskonnaministri 22. septembri 2004. a määruse nr 122 «Mootorsõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste, suitsususe ja mürataseme piirväärtused» lisa 4

Tabel 8

| RW [kg] | Piirväärtus [g/km] | |
|----------------|--------------------------------|--------------------------|
| | CO | CH |
| RW100 | 12,8 | 8 |
| 100 ≤ RW < 300 | 12,8 + 19,2 * (RW - 100) : 200 | 8 + 4 * (RW - 100) : 200 |
| RW ≥ 300 | 32 | 12 |

Tabel 9

| Sõiduk | Piirväärtus [g/km] | | |
|---------------------------|--------------------|----|-----------------|
| | CO | CH | NO _x |
| Kaherattaline | 8 | 4 | 0,1 |
| Kolme- või neljarattaline | 12 | 6 | 0,15 |

Tabel 10

| RW [kg] | Piirväärtus [g/km] | |
|----------------|--------------------------------|------------------------------|
| | CO | CH |
| RW100 | 17,5 | 4,2 |
| 100 ≤ RW < 300 | 17,5 + 17,5 * (RW - 100) : 200 | 4,2 + 1,8 * (RW - 100) : 200 |
| RW ≥ 300 | 35 | 6 |

Tabel 11

| Sõiduk | Piirväärtus [g/km] | | |
|---------------------------|--------------------|-----|-----------------|
| | CO | CH | NO _x |
| Kaherattaline | 13 | 3 | 0,3 |
| Kolme- või neljarattaline | 19,5 | 4,5 | 0,45 |

Keskonnaministri 22. septembri 2004. a määruse nr 122 «Mootorsõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste, suitsususe ja mürataseme piirväärtused» lisa 5

Tabel 12

| Piirväärtus [g/km] | |
|--------------------|----|
| CO | CH |
| 8 | 5 |

Tabel 13

| Piirväärtus [g/km] | |
|--------------------|----|
| CO | CH |
| | |

| | |
|----|----|
| 15 | 10 |
|----|----|

Tabel 14

| Sõiduk | Piirväärtus [g/km] | |
|---------------------------|--------------------|--------------------|
| | CO | CH+NO _x |
| Kaherattaline | 6 | 3 |
| Kolme- või neljarattaline | 12 | 6 |

Tabel 15

| Sõiduk | Piirväärtus [g/km] | |
|---------------------------|--------------------|--------------------|
| | CO | CH+NO _x |
| Kaherattaline | 1 | 1,2 |
| Kolme- või neljarattaline | 3,5 | 1,2 |

Keskkonnaministri 22. septembri 2004. a määruse nr 122 «Mootorsõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste, suitsususe ja mürataseme piirväärtused» lisa 6

Tabel 16

| Mootori tüüp (esmakasutusele võtmise aeg) | Tühikäigul | | | Väntvõlli pöörlemissagedusel n 2000 min ⁻¹ | | |
|---|--|----------|--------|--|---------|--------|
| | CO | CH | λ | CO | CH | λ |
| kõik tüübid (enne 01.01.1973) | Ei piirata või peab vastama valmistaja piirväärtusele | | | | | |
| kõik tüübid (01.01.1973– 31.12.1986) | 4,5% | 1000 ppm | | | | |
| kõik tüübid (alates 01.01.1987) | 3,5% | 600 ppm | | | | |
| veeldatud naftagaasil, maagaasil või katalüüsmuunduriga töötavad mootorid (alates 01.10.1998) | 0,5% | 300 ppm | | | | |
| katalüüsmuunduriga ja λ-anduriga töötavad mootorid (olenemata esmakasutusele võtmise ajast) | 0,5% | 100 ppm | 1±0,03 | 0,3% | 100 ppm | 1±0,03 |
| kolmikatalüüsmuunduriga ja λ-anduriga töötavad mootorid (alates 01.01.2004) | 0,3% | 100 ppm | 1±0,03 | 0,2% | 100 ppm | 1±0,03 |

Keskkonnaministri 22. septembri 2004. a määruse nr 122 «Mootorsõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste, suitsususe ja mürataseme piirväärtused» lisa 7

Tabel 17

| Auto kategooria | Mürataseme piirväärtus [dB(A)] |
|---|--------------------------------|
| Kuni 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, M ₁ kategooria auto | 82 |
| rohkema kui 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, 3,5 t ja väiksema täismassiga M ₂ kategooria auto | 84 |
| 3,5 t ja väiksema täismassiga N ₁ kategooria auto | 84 |
| rohkema kui 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, ja suurema kui 3,5 t täismassiga M ₂ ja M ₃ kategooria auto | 89 |
| suurema kui 3,5 t täismassiga N ₂ ja N ₃ kategooria auto | 89 |
| rohkema kui 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, 200 hobujõuga (DIN) ja suurema mootori võimsusega M ₂ ja M ₃ kategooria auto | 91 |
| 200 hobujõuga (DIN) ja suurema mootori võimsusega ning suurema kui 12 t täismassiga N ₃ kategooria auto | 91 |

Tabel 18

| Auto kategooria | Mürataseme piirväärtus [dB(A)] |
|---|--------------------------------|
| Kuni 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, M ₁ kategooria auto | 80 |
| rohkema kui 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, 3,5 t ja väiksema täismassiga M ₂ kategooria auto | 81 |
| 3,5 t ja väiksema täismassiga N ₁ kategooria auto | 81 |
| rohkema kui 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, ja suurema kui 3,5 t täismassiga M ₂ ja M ₃ kategooria auto | 82 |
| suurema kui 3,5 t täismassiga N ₂ ja N ₃ kategooria auto | 86 |
| rohkema kui 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, ning 147 kW ja suurema mootori võimsusega M ₂ ja M ₃ kategooria auto | 85 |
| 147 kW ja suurema mootori võimsusega ning suurema kui 12 t täismassiga N ₃ kategooria auto | 88 |

Tabel 19

| Auto kategooria | Mürataseme piirväärtus [dB(A)] |
|--|--------------------------------|
| Kuni 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, M ₁ kategooria auto | 77 |
| väiksema kui 150 kW mootori võimsusega, rohkema kui 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, ja suurema kui 3,5 t täismassiga M ₂ ja M ₃ kategooria auto | 80 |
| 150 kW ja suurema mootori võimsusega, rohkema kui 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, ja suurema kui 3,5 t täismassiga M ₂ ja M ₃ kategooria auto | 83 |
| väiksema kui 2 t täismassiga ja rohkema kui 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, N ₁ kategooria auto | 78 |
| 2 t ja suurema, kuid mitte üle 3,5 t täismassiga ja rohkema kui 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, N ₁ kategooria auto | 79 |
| väiksema kui 75 kW mootori võimsusega ja suurema kui 3,5 t täismassiga N ₂ ja N ₃ kategooria auto | 81 |
| 75 kW ja suurema, kuid mitte üle 150 kW mootori võimsusega ja suurema kui 3,5 t täismassiga N ₂ ja N ₃ kategooria auto | 83 |
| 150 kW ja suurema mootori võimsusega ja suurema kui 3,5 t täismassiga N ₂ ja N ₃ kategooria auto | 84 |
| kuni 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, M ₁ kategooria auto, millele on paigaldatud otsepritsega diiselmootor | 78 |

| | |
|---|----|
| väiksema kui 2 t täismassiga ja rohkema kui 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, N ₁ kategooria auto, millele on paigaldatud otsepritsega diiselmootor | 79 |
| 2 t ja suurema, kuid mitte üle 3,5 t täismassiga ja rohkema kui 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, N ₁ kategooria auto, millele on paigaldatud otsepritsega diiselmootor | 80 |

Tabel 20

| Auto kategooria | Mürataseme piirväärtus [dB(A)] |
|---|---------------------------------------|
| Kuni 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, M ₁ kategooria auto | 74 |
| väiksema kui 150 kW mootori võimsusega, rohkema kui 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, ja suurema kui 3,5 t täismassiga M ₂ ja M ₃ kategooria auto | 78 |
| 150 kW ja suurema mootori võimsusega, rohkema kui 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, ja suurema kui 3,5 t täismassiga M ₂ ja M ₃ kategooria auto | 80 |
| väiksema kui 2 t täismassiga ja rohkema kui 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, N ₁ kategooria auto | 76 |
| 2 t ja suurema, kuid mitte üle 3,5 t täismassiga ja rohkema kui 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, N ₁ kategooria auto | 77 |
| väiksema kui 75 kW mootori võimsusega ja suurema kui 3,5 t täismassiga N ₂ ja N ₃ kategooria auto | 77 |
| 75 kW ja suurema, kuid mitte üle 150 kW mootori võimsusega ja suurema kui 3,5 t täismassiga N ₂ ja N ₃ kategooria auto | 78 |
| 150 kW ja suurema mootori võimsusega ja suurema kui 3,5 t täismassiga N ₂ ja N ₃ kategooria auto | 80 |
| kuni 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, M ₁ kategooria auto, millele on paigaldatud otsepritsega diiselmootor | 78 |
| väiksema kui 2 t täismassiga ja rohkema kui 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, N ₁ kategooria auto, millele on paigaldatud otsepritsega diiselmootor | 79 |
| 2 t ja suurema, kuid mitte üle 3,5 t täismassiga ja rohkema kui 9 istekohaga, sealhulgas juhiiste, N ₁ kategooria auto, millele on paigaldatud otsepritsega diiselmootor | 81 |

Keskkonnaministri 22. septembri 2004. a määruse nr 122 «Mootorsõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste, suitsususe ja mürataseme piirväärtused» lisa 8

Tabel 21

| Mootori töömaht [cm³] | Mürataseme piirväärtus [dB(A)] |
|---|---|
| 80 | 78 |
| 125 | 80 |
| 350 | 83 |
| 500 | 85 |
| >500 | 86 |

Tabel 22

| Mootorratta kategooria | Mootori töömaht [cm³] | Mürataseme piirväärtus [dB(A)] |
|-------------------------------|---|---|
| 1 | ≤80 | 75 |
| 2 | >80≤175 | 77 |
| 3 | >175 | 80 |